

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

Tilhørerkreds:	Folketingets Sundhedsudvalg og Folketingets Fødevareudvalg
Anledning:	Åbent samråd med både Sundhedsministeren og Fødevareministeren
Taletid:	(5 – 7 minutter pr. minister)

Tid og sted: 24. januar 2013 15.00 – 18.30, lokale XX

Dok nr.: 1130083

Der er stillet 4 samrådsspørgsmål (D, E, K og L) til ministeren, hvoraf E, K og L også er stillet til fødevareministeren. Spørgsmål D og E er stillet af Liselott Blixt (DF). Spørgsmål K og L er stillet af Per Clausen (EL):

Samrådsspørgsmål D: Hvordan vil ministeren sikre, at den multiresistente stafylokokbakterie CC 398 smitteveje bliver brudt, så den ikke havner på et af landets hospitaler, da det kan få alvorlige konsekvenser – og ultimativt koste liv?

Samrådsspørgsmål E: Vil ministrene redegøre for, hvordan man vil prøve at bryde smittekæden for den multiresistente stafylokokbakterie CC398, hvordan man forhindrer besøgslandbrug ikke fører smitten videre og at medarbejdere ikke fører smitten videre samt, hvordan ministrene vil samarbejde med en videre plan?

Samrådsspørgsmål K: Ministrene bedes redegøre for, hvad de indtil nu har gjort for at forhindre spredningen af den farlige svinebakterie MRSA til mennesker og mellem mennesker.

Samrådsspørgsmål L: Ministrene bedes redegøre for, hvad de vil foretage sig for at forhindre spredningen af den farlige svinebakterie MRSA til mennesker og mellem mennesker.

Indledning

Jeg er blevet kaldt i fælles samråd med fødevareministeren om den særlige bakterie, MRSA CC 398. I populær tale kalder vi den ”svine-MRSA”, fordi bakterien kan smitte fra dyr til mennesker.

Jeg vil gerne indlede med at sige, at jeg som sundhedsminister finder det bekymrende, at antallet af smittede med svine-MRSA er steget. Og både fødevareministeren og jeg er enige om, at svine-MRSA skal tages meget alvorligt.

Det er en kæmpe udfordring – både herhjemme og globalt - at bekæmpe multiresistente bakterier, så vi sikrer, at der er behandlingsmuligheder også i fremtiden.

Det er helt afgørende, at vi fastholder og udbygger indsatsen.

Her tænker jeg både i forhold til smittekilder, smittespredning, behandlingsmuligheder og overvågning af antal smittede.

Lad mig med det samme slå fast, at min primære opgave som sundhedsminister er at sikre, at personer, der bærer svine-MRSA, får den rigtige behandling, hvis de skulle blive syge. Derudover skal jeg sørge for, at vi har et sundhedsvæsen,

der kan håndtere og kontrollere bakterien, hvis den indtræffer på landets hospitaler, så vi undgår, at syge og svækkede personer bliver smittet med MRSA.

[Fakta om svine-MRSA hos mennesker]

Før jeg besvarer de fire samrådsspørgsmål, vil jeg kort give udvalgene et par fakta om svine-MRSA hos mennesker.

Det særlige ved svine-MRSA er, at bakterien kan smitte fra dyr til mennesker.

Svine-MRSA er en variant af MRSA, som er resistente stafylokokbakterier.

Fælles for alle MRSA-bakterier, også svine-MRSA, er, at de først og fremmest er alvorlige, fordi bakterierne ikke kan behandles med almindelig antibiotika.

Der er kun få særlige antibiotika tilbage, der kan behandle infektioner, der skyldes MRSA.

Hvis vi bruger de særlige antibiotika ukritisk og uhæmmet, risikerer vi, at MRSA bakterierne bliver resistente over for de få antibiotika, vi har tilbage at behandle med. Og det kan være fatalt - især for patienter, som i forvejen er svækkede. Så vi skal for alt i verden undgå bliver til virkelighed.

[Udviklingen i MRSA]

Hvordan ser det så ud med antallet af MRSA-smittede personer..

I 2010 var 109, der fik konstateret svine-MRSA. I 2011 var tallet steget til 164 personer, og svine-MRSA udgjorde 12,5 % af alle MRSA tilfælde i 2011.

Både fødevareministeren og jeg er enige om, at hvis vi skal stoppe udviklingen af resistente bakterier, kræver det en bred og sammenhængende indsats på tværs af sektorer.

I fællesskab har sundhedsmyndighederne og fødevaremyndighederne siden 2005 igangsat mange vigtige initiativer, som jeg vil komme ind på i løbet af besvarelsen af samrådsspørgsmålene, som jeg tager fat på nu.

[Besvarelse af de fire samrådsspørgsmål - Spørgsmål D (kun til ministeren)]

Jeg er i spørgsmål D blevet spurgt om, hvordan jeg vil sikre, at smittevejene bliver brudt, så svine-MRSA ikke havner på landets hospitaler.

[Svar]

Svine-MRSA håndteres af sundhedsmyndighederne i store træk som andre typer af MRSA.

I 2005 var vi vidne til nogle alvorlige MRSA-udbrud – ikke svine-MRSA - på landets sygehuse, der smittede mellem patienter og på tværs af sygehusene. Samtidig skete der en stigning i MRSA smitten uden for sygehusene.

Derfor besluttede Sundhedsstyrelsen at iværksætte en MRSA-handlingsplan i 2006.

Sammen med handlingsplanen, blev der indført en meldepligt, når en person af sin læge får påvist MRSA. Meldepligten betyder, at lægen ved påvisning af MRSA skal sende en anmeldelse til Statens Serum Institut og til Sundhedsstyrelsen.

Personer, der er blevet smittet med MRSA, får udleveret noget særligt informationsmateriale og et personligt MRSA-kort, som de opfordres til at vise, når de er i kontakt med sundhedsvæsenet.

På den måde kan sundhedsvæsenet tage de nødvendige forbehold og sikre, at eventuelle alvorlige MRSA-infektioner behandles korrekt.

For at styrke indsatsen opstrammede Sundhedsstyrelsen sidste år sin vejledning til sundhedspersoner og personer smittet med MRSA.

Som noget nyt vil personer, og dem, som bor sammen en daglig ”svinestaldsarbejder”, blive undersøgt for MRSA, hvis de bliver indlagt, hvis de skal opereres eller får infektioner, der kan skyldes stafylokokker.

Vi kan se, at initiativerne har virket, for færre smittes med MRSA på hospitalerne.

Jeg tillid til, at hospitalerne – med den erfaring vi har i dag om smittespredning - også er i stand til at håndtere patienter med svine-MRSA, så vi undgår spredning på landets hospitaler.

Jeg vil nu – med sundhedsministerens briller på naturligvis - besvare samrådsspørgsmål E, der er stillet til både fødevareministeren og mig.

[Samrådsspørgsmål E (stillet til begge ministre):]

Vi er blevet bedt om at svare på, hvordan vi vil forhindre, at besøgslandbrug ikke fører smitten videre, og at medarbejdere ikke fører smitten videre samt, hvordan vi vil samarbejde med en videre plan?

[Svar]

Lad mig starte med at gøre det klart, at svine-MRSA kun meget sjældent er årsag til alvorlig sygdom hos i øvrigt sunde og raske personer. Langt de fleste, der får bakterien, taber den igen efter få dage – og fører dermed ikke smitten videre.

[Besøgsgårde]

Besøg af kortere varighed - for eksempel på besøgsgårde - udgør ifølge Sundhedsstyrelsen kun en minimal risiko for, at de besøgende bliver bærere af MRSA.

Hvis de hygiejniske forhold i svinebesætningen er i orden, mener Sundhedsstyrelsen ikke, at der er fagligt grundlag for at sige, at besøgsgårde udgør spredningskilder til det øvrige samfund.

[Smitte fra medarbejdere]

Hvad angår risiko for at smitte føres videre fra medarbejderne, har Sundhedsstyrelsen siden 2008 haft hygiejneanbefalinger til medarbejdere, der arbejder med svin for at nedsætte risikoen for spredning fra stald til husstand.

Desuden kræver Arbejdstilsynet, at arbejdsgiver informerer personer, der arbejder i landbrug, hvor der er konstateret MRSA-smitte, om de særlige smitterisici, der kan være forbundet med arbejdet.

For at tale rent ud af posen: Fra sundhedsmyndighedernes side, er det ikke hensigten at udrydde svine-MRSA hos personer, der har daglig omgang med svin. De vil nemlig fortsat blive udsat for smitte fra besætningerne.

Målet for sundhedsmyndighederne er derimod at holde antallet af MRSA-infektioner på et lavt niveau i befolkningen.

Det leder mig hen på de sidste to spørgsmål [K og L], som jeg vil besvare samlet. Spørgsmålene er stillet både til fødevareministeren og mig

[Spørgsmål K og L (stillet til begge ministre)]

I samrådsspørgsmål K og L, er vi blevet spurgt om, hvad vi hidtil har gjort for at forhindre smittespredningen af svine-MRSA fra svin til mennesker og mellem mennesker, og hvad vi fremadrettet har tænkt os at gøre for at forhindre smittespredningen.

[Svar]

Jeg har allerede været inde på, hvordan vi fra sundhedsmyndighedernes side har iværksat en række initiativer, der har gjort os i stand til at håndtere svine-MRSA, når den konstateres hos mennesker.

Udover MRSA-handlingsplanen, som jeg tidligere har været inde på, blev der i 2006 under ledelse af Sundhedsstyrelsen nedsat en koordinationsgruppe for MRSA-bakterier, der kan smitte fra dyr til mennesker. Koordinationsgruppen havde medlemmer fra både fødevare- og sundhedsmyndighederne samt Arbejdstilsynet.

I 2010 blev det Nationale Antibiotikaråd nedsat. Rådet har til opgave at fremme hensigtsmæssig brug af antibiotika for at forhindre udvikling af resistens.

Samtidig skal Antibiotikarådet sikre koordinationen mellem problemstillingerne i sundhedssektoren og fødevaresektoren.

Samme år offentliggjorde Sundhedsministeriet og Fødevareministeriet en fælles handlingsplan med initiativer på antibiotikaområdet. Formålet med planen er

blandt andet at sikre, at Danmark bevarer antibiotikas effekt til behandling af infektioner hos mennesker.

[Antibiotikaresistens - globalt problem.]

Jeg vil dog afslutningsvis understrege, at uanset hvor mange initiativer vi tager i Danmark, så kan vi aldrig komme svine-MRSA eller andre resistensproblemer helt til livs.

Vi kan forsøge at minimere risikoen for smitte med svine-MRSA i Danmark. Og vi kan gøre vores bedste for at håndtere de resistensproblemer, der opstår undervejs. Men vi kan ikke forhindre infektioner knyttet til antibiotikaresistens. Infektioner opstår ikke i et vakuum. Antibiotikaresistens er et globalt problem.

Derfor satte fødevareministeren og jeg antibiotikaresistens på den europæiske dagsorden under det danske EU-formandskab.

Vi sluttede formandskabet af med at få vedtaget Rådskonklusioner, der forpligter EU's medlemslande politisk til at udarbejde nationale handlingsplaner, der kan minimere udviklingen og spredningen af resistente bakterier i både sundhedsvæsenet og i landbruget.

De danske rådskonklusioner er blevet rost for at lægge op til et tværsektorielt samarbejde. Et samarbejde vi herhjemme tager for givet, fordi det har eksisteret i så mange år. Men som er nyt i mange af de andre europæiske lande.

Det er ikke mindst det samarbejde, der gør, trods de udfordringer vi har, at vi er blandt de bedste i verden til at bekæmpe antibiotikaresistens.

[Afslutning – og fremtidigt samarbejde om bekæmpelse af MRSA]

Vi har med andre ord arbejdshandskerne på – både nationalt og internationalt. Vi har iværksat mange vigtige initiativer, der både målrettet håndterer problemstillinger om svine-MRSA, og som generelt skal forhindre udviklingen af antibiotikaresistens.

Men som jeg allerede tidligere har slået fast, så er stigningen i det samlede antal personer med svine-MRSA bekymrende, og det er et problem, som jeg tager meget alvorligt.

Derfor har fødevareministeren og jeg i fællesskab nedsat en ny MRSA-aktionsgruppe, der skal komme med forslag til, hvordan forekomsten af svine-MRSA kan reduceres.

Det er min forventning, at vi med aktionsgrupperne kan opnå viden om, hvordan vi kan blive klogere på smittespredningen fra landbruget.

Og med disse ord, vil jeg videregive ordet til min kollega fødevareministeren.